

Кредитні операції комерційного банку: аналіз структури та динаміки

Кредитні операції комерційного банку - основне джерело прибутку установи. Водночас, вони виступають і передумовою ризикової діяльності банку. Тому, ефективна і гнучка система управління кредитним портфелем банківської установи є запорукою його успішної роботи.

Розглянемо динаміку кредитів та заборгованості клієнтів на прикладі АТ «Банк Альянс» за 2017-2019 роки.

Статистичні показники [1] (рис.1) показують, що сума кредитів юридичним особам в поточну діяльність протягом періоду оцінки зросла в динаміці, так, у 2017 р. становила – 448261 тис. грн., у 2018 р. – 1431360 тис. грн. у а 2019 р. - 2354952 тис. грн. Абсолютне відхилення по даних кредитах у 2019 році в порівнянні з 2018 р становило 64,5% у відносному вираженні.

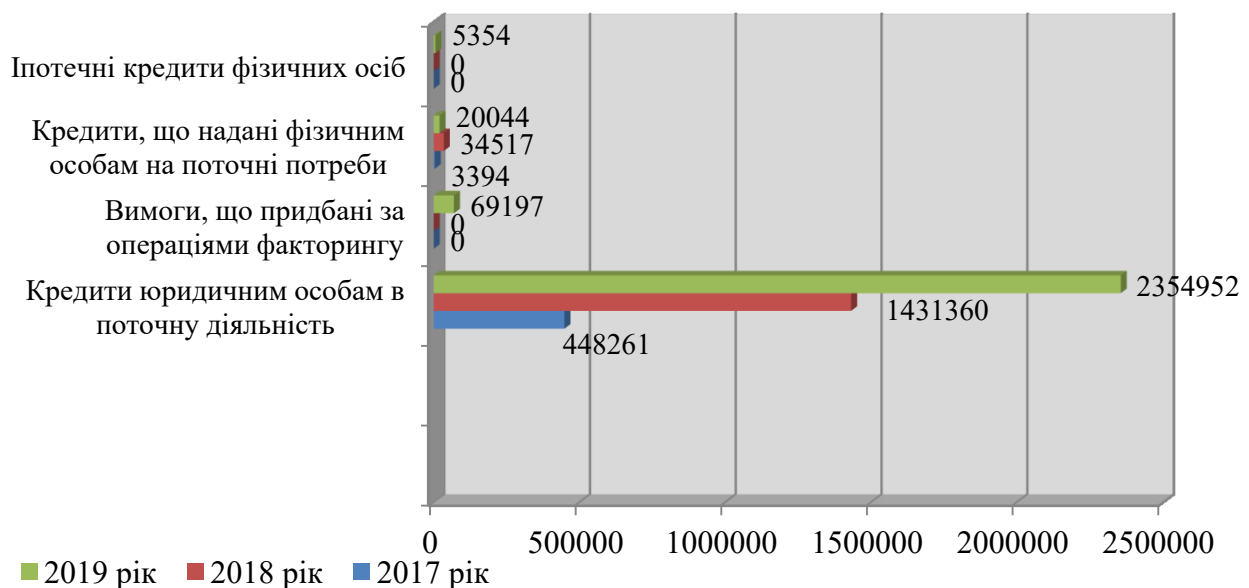

Рис. 1. Динаміка кредитів та заборгованості клієнтів

АТ «Банк Альянс» у 2017-2019 рр., тис. грн.

Показники свідчать про те, що сума кредитів, що надані фізичним особам на поточні потреби протягом періоду оцінки зменшилася в динаміці. За період 2017-2019 рр. АТ «Банк Альянс» видав кредитів та заборгованості клієнтів до вирахування резерву на покриття збитків від знецінення у 2017 році в обсязі – 451655 тис. грн., у 2018 році - 1465877 тис. грн., та у 2019 році – 2449547 тис. грн. Бачимо тенденцію до збільшення загальної суми кредитів в абсолютному вираженні. Абсолютне відхилення за період аналізу склало 1997892 тис. грн.

Найбільша частка в загальній структурі кредитних ресурсів АТ «Банк Альянс» складають кредити юридичним особам в поточну діяльність, частка яких у 2017 році склала - 99,2%, у 2018 році – 97,6% та у 2019 році – 96,1%. Питома вага кредитів, що надані фізичним особам на поточні потреби склала у 2017 р. – 0,8 %, у 2018 р. - 2,4% і у 2019 р. - 0,8 %.

У нижченаведеній таблиці 1. представлена структура позичальників АТ «Банк Альянс» протягом 2017-2019 рр. за видами економічної діяльності.

Таблиця 1.

Структура позичальників за видами економічної діяльності

АТ«Банк Альянс» протягом 2017-2019 рр., тис. грн.

Найменування	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Питома вага, %		
				2017 р	2018 р	2019 р
1	2	3	4	5	6	7
Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	106352	319440	881907	23,55	21,79	36,00
Сільське господарство	-	-	364011	-	-	14,86
Будівництво будівель, спеціалізовані будівельні роботи	33019	238988	294443	7,31	16,30	12,02
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	-	235511	206865	-	16,07	8,45
Надання фінансових послуг	-	43313	173647	-	2,95	7,09
Авіаційний транспорт	-	69421	94895	-	4,74	3,87
Металургійне виробництво	-	-	89777	-	-	3,67
Діяльність головних управлінь (хед-офісів), консультування з питань керування	57611	74245	51863	12,76	5,06	2,12

Продовження табл.1.

1	2	3	4	5	6	7
Водний транспорт	-	-	43638	-	-	1,78
Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами	42030	40580	41525	9,31	2,77	1,70
Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	39761	50426	24508	8,80	3,44	1,00
Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами їх ремонт	22553	35557	23041	4,99	2,43	0,94
Виробництво харчових продуктів	-	74240	7702	-	5,06	0,31
Добування металевих руд	70222	70440	-	15,55	4,81	-
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	-	61019	-	-	4,16	-
Інші	76713	118180	126327	16,98	8,06	5,16
Фізичні особи	3394	34517	25398	0,75	2,35	1,04
<i>Всього кредитів без резервів</i>	451655	1465877	2449547	100,0	100,0	100,0

У 2018 році найбільш кредитованими сферами економічної діяльності були: оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами (21,79 %); будівництво будівель, спеціалізовані будівельні роботи (16,3%); постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (16,07 %); виробництво харчових продуктів (5,06%).

У 2019 році найбільш кредитованими сферами економічної діяльності були: оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами (36,0%); сільське господарство (14,5%); будівництво будівель, спеціалізовані будівельні роботи (12,02%); постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (8,45 %).

АТ «Банк Альянс» проводить зважену кредитну політику та приділяє значну увагу формуванню якісного кредитного портфелю. Кредитні операції здійснюються з дотриманням процентних ставок відповідно до стандартних умов банківських продуктів. Банк не встановлює процентні ставки менше ставки беззбитковості. Спостерігаємо позитивну тенденцію поступового збільшення кількості наданих кредитів банком. Проте, банки часто переоцінюють фінансову спроможність позичальників й зволікають із визнанням боргів проблемними. А це може негативно вплинути на діяльність банківської установи.

Підтримуємо пропозиції Вербицької В. І. та Бредіхіна В.М. [2] щодо розвитку ринку кредитування. З огляду на високий рівень кредитних ризиків, а також досвід європейського кредитування, доцільно підвищити ефективність програм статистичного моніторингу та контролю позичальників, а також приділити увагу процесам формування ресурсної бази, нейтралізувати підвищені ризики, розробити нові технології кредитування відповідно до європейських і світових стандартів. В цілому стан невизначеності кредитного механізму банків України вимагає переосмислення ведення банківського бізнесу в Україні, відновлення визначальної ролі банків як фінансових посередників на кредитно-грошовому ринку [2, с. 36]. Крім того, банкам варто розробити стратегію активізації банківського кредитування, впроваджувати інноваційні банківські продукти.

Література:

1. Офіційна інтернет-сторінка АТ "Банк Альянс". URL: <https://bankalliance.ua/> (дата звернення: 20.02.2021).
2. Вербицька В. І., Бредіхін В.М. Напрямки розвитку ринку кредитування в сучасних умовах України. Комунальне господарство міст. 2020. Том 2. Випуск 155. С. 34–40.